

Här tappar vi kvigorna – förluster enligt Kodatabasen

Marie Mörk, Svensk Mjolk
marie.mork@svenskmjolk.se

Kvigkalvarna är besättningens framtid. I Signaler Djurvälstånd finns flera nyckeltal för att hålla koll på kvigkalvarnas överlevnad. Den enskilda besättningens nyckeltal visas som en trend för de senaste tre månaderna, för de senaste tolv månaderna samt för det senaste kontrollåret. Nyckeltalen visas också för hela kokontrollen och det går även att jämföra sig med besättningar som liknar den egna i förhållande till t.ex. inhysningssystem och besättningsstorlek. De dödlighetsmått som finns för kvigor är spädkalvsdödlighet (där även tjurkalvar ingår), kalvdödlighet 1-59 dagar, kalvdödlighet 2-6 månader, ungdjursdödlighet 6-15 månader samt utgångna förstakalvare 1-90 dagar efter kalvning. För kvigor äldre än 15 månader finns det inget enskilt mått. Dödligheten beräknas som andelen döda kvigor per medelantal kvigor i ålderskategorin.

Dödlighetsmått för kvigor under kontrollåret 2009/2010

I tabellerna nedan visas andelen kvigkalvar som dog fördelat på ålderskategorier för kokontrollanslutna besättningar under kontrollåret 2009/2010. Tabell 1 visar dödligheten beräknat för alla besättningar och i tabell 2 visas dödligheten på besättningsnivå (median samt de 10 procent sämsta och 10 procent bästa besättningarna). Spridningen mellan besättningar är stor och det är positivt att det i hälften av alla besättningar inte dog några kvigor i ålderskategorin 1 dag – 15 månader under kontrollåret 2009/2010.

Tabell 1. Dödlighet (antal döda/ 100 djur i ålderskategorin) på individnivå för kvigor beräknat på kokontrollanslutna besättningar för kontrollåret 2009/2010.

Ålderskategori	Dödlighet
Spädkalvsdödlighet	7,0
Kalvdödlighet 1-60 dagar	3,0
Kalvdödlighet 2-6 månader	1,8
Ungdjursdödlighet 6-15 månader	1,6
Utgångna förstakalvare 1-90 dagar efter kalvning	3,9

Tabell 2. Dödlighet (antal döda/100 djur i ålderskategorin) på besättningsnivå för kvigor fördelat på olika ålderskategorier för kontrollåret 2009/2010.

Ålderskategori	Dödlighet		
	10 % sämsta	Median	10 % bästa
Spädkalvsdödlighet	12,1	6	0
Kalvdödlighet 1-59 dagar	7,4	0	0
Kalvdödlighet 2-6 månader	5,4	0	0
Ungdjursdödlighet 6-15 månader	5,4	0	0
Utgångna förstakalvare 1-90 dagar efter kalvning	9,7	2,0	0

Nordisk jämförelse av dödlighet

Dödlighetsmått från olika länder och olika studier är inte direkt jämförbara. Dels beräknas dödligheten för olika ålderskategorier och del kan beräkningarna göras på olika sätt. Trots det är det intressant att se hur det ser ut i våra nordiska grannländer. Under 2006-2007 låg kalvdödligheten 1-30 dagar i de Nordiska länderna på 4,5 procent i Danmark, 1,6 procent i Norge och 3,1 procent i Sverige. Kalvdödligheten 1-180 dagar var 7,3 i Danmark, 2,5 procent i Finland, 2,1 procent i Norge och 4 procent i Sverige (Svensson m.fl. (2006); Østerås m.fl. (2007); personlig kommunikation Peter Stamp Enemark, Videncentret for Landbrug, Danmark).

I Danmark har kalvdödligheten för kvigor varit stabil de senaste åren och låg 2010 på 4,7 procent för 1-30 dagar och 7,3 procent för 1-180 dagar (personlig kommunikation Peter Stamp Enemark, Videncentret for Landbrug, Danmark). I Sverige finns inte dödligheten 1-30 dagar beräknad för 2010 men dödligheten för 1-60 dagar respektive 2-6 månader visas i tabell 1. Dödligheten 1-180 för kvigor i kokontrollanslutna besättningar låg under kontrollåret 2009/2010 på knappt 5 döda/100 kvigor i ålderskategorin. Variationen mellan besättningar är stor, medianen för dödlighet 1-180 dagar var 2,6 men drygt 40 procent av alla besättningar har inga

döda kvigkalvar medan 10 procent av besättningarna hade en dödlighet på över 11 döda/100 kvigor i åldern 1-180 dagar.

Referenser:

Svensson, C., Linder, A., Olsson, S-O. 2006. Mortality in Swedish Dairy Calves and Replacement Heifers. Journal of Dairy Science, 89, 4769-4777.

Østerås, O., Gjestvang, MS., Vatn, S., Solverod, L. 2007. Perinatal death in production animals in the Nordic countries – incidence and costs. Acta vet scand. suppl. 49, S14.

